

17 mei 2020 Zondag Rogate – bidt!

Lezing: Johannes 16 : 16 – 24

De weken tussen Pasen en Pinksteren zijn bijzonder. Voor de leerlingen van Jezus was het de tijd van onverwachte ontmoetingen met Jezus, de Opgestane. Zomaar, als totale verrassing verschijnt Jezus aan leerlingen die hun meester niet meer kunnen volgen. We hoorden over Thomas, die zijn wonden aan de gewonde Jezus mocht laten zien. We hebben gehoord over leerlingen die hun oude beroep, dat van vissers, weer wilden oppakken, dat was van voor de tijd dat ze Jezus gingen volgen.

En bij dat vissen gebeurde iets bijzonders. Ze vingden niets en bij het ochtendgloren riep Jezus hen op om zich, als het ware, niet bij hun heimwee naar vroeger neer te leggen en het net aan de andere kant uit te werpen. De situatie is na Pasen namelijk drastisch veranderd. En hoe geldt dat ook voor ons in deze tijd waar alles anders is en wij ernaar verlangen om elkaar weer te ontmoeten. En we beseffen ook dat niet alles bij het oude kan blijven: wat zullen de gevolgen zijn van deze crisis? Zal ons leven, ons geloofsleven veranderen? Hoe zullen wij kerk zijn?

Vlak voor zijn hemelvaart roept Jezus zijn leerlingen op om terug te gaan naar Jeruzalem en daar te wachten op de heilige Geest. Nee, niet om lijdzaam af te wachten wat er gaat gebeuren, maar om actief te bidden en uit te zien naar de Geest. Zoals een moeder uitziet naar de geboorte van het kind dat zij draagt.

De tijd tussen Pasen en Pinksteren is een bijzondere tijd. In de kerkelijke kalender draait het in deze tijd om de bijzondere onverwachte momenten van ontmoeting, persoonlijk of in kleine kring, met Jezus en gaat het om het biddend verwachten van de Geest. Pasen en Pinksteren vallen niet op één dag. Net zo min als het verwekken en de geboorte van een kind op één dag vallen. Tussen de twee momenten zit een verwachtingstijd, een tijd van rijpen, voorbereiden en toegroeien naar. Wachten, rijpen in geduld, wijsheid en verlangen zijn wezenlijk voor een nieuw leven. Het volk Israël moest 40 jaar door de woestijn zwerven voordat ze het beloofde land konden binnengaan. Wij kennen de 40 dagen tijd als voorbereidingstijd op het Paasfeest.

En nu bepalen de kerkelijke kalender en de coronacrisis ons bij het wachten op het Pinksterfeest. Al maanden leven we in een 'intelligente lockdown'. En al die tijd komen we niet bij elkaar om samen uit de bijbel te lezen, te zingen en te bidden. Maar misschien op het Pinksterfeest? In kleine kring?

Deze coronatijd tussen Pasen en Pinksteren is een bijzondere tijd. Een tijd die ons misschien wel doet verlangen naar een onverwacht en ongekend moment dat Jezus zomaar nabij is. Misschien wel zomaar in de huiskamer als we bij een scherm zitten als deel van onze, nu onzichtbare, gemeente.

Deze tijd leert ons uitzien en verwachten. En het valt ons steeds zwaarder. En hoe bijzonder; ook in de zondagen na Pasen valt het op dat geloven in Pasen niet makkelijker wordt.

We horen dat al in de namen van de zondagen: de 4^e zondag van Pasen heet zondag Jubilate. Jubilate betekent juicht. De vijfde zondag is zondag Cantate – Zingt – dat was vorige week. De zesde zondag na Pasen is zondag Rogate, ofwel bidt. De zevende zondag, de zondag na Hemelvaart en de zondag voor Pinksteren is zondag Exaudi, dat smeekt betekent.

Het is een reeks van jubelen, zingen, bidden naar smeken, een afdalende reeks. Hoe verder van Pasen hoe meer de vreugde op de achtergrond raakt. Het zuchten over de nood van de wereld wordt steeds sterker. Met Pasen is een begin gemaakt met een nieuwe wereld. We zien uit naar de toekomst wanneer God de wereld zal bevrijden van alle kwaad. Maar wordt het jubelen van Pasen tot bidden en smeken. Vandaag, op zondag Rogate, gaat het om het gebed.

We lazen een gedeelte uit het Evangelie van Johannes dat al eeuwenlang gelezen wordt op deze zondag. Uit de afscheidsrede van Jezus: Jezus zegt dat Hij naar zijn hemelse Vader zal gaan. Bij de discipelen zal dat leiden tot verdriet, maar dat zal veranderen in blijdschap, zegt Jezus. Hij zal met hen verbonden blijven, niet lichamelijk maar anders. Met zijn Geest zal Hij bij hen zijn en in het gebed blijven de discipelen met Jezus verbonden.

Het gebed speelde een belangrijke rol in het leven van Jezus. Verschillende keren zoekt Hij de stilte op om te bidden tot God.

Iedereen, gelovig of niet gelovig, spreekt weleens een gebed uit. Een diepe zucht kan al een gebed zijn. Of op een spannend moment een schietgebed. Bidden is uiting geven aan je zorgen en verdriet en ook aan blijdschap en dankbaarheid.

Bidden, je kunt voorbede doen, dat is voor iemand bidden. Je kunt de stilte zoeken om je te richten op dat ene waar het in ons leven op aankomt.

Veel mensen hebben moeite met bidden. Wat is bidden? ‘Bidden’ – dat roept gedachten op aan vragen, klagen, je afhankelijk maken en de verantwoordelijkheid voor je leven bij een ander leggen.

Het lijkt soms een beetje kinderachtig. Alsof je niet op eigen benen durft te staan en je nog altijd je hand wilt ophouden bij God in de hemel. En daar komt nog iets bij.

Want die beleving van bidden is niet uit de lucht komen vallen. Als het om God gaat hebben wij te maken met een enorme valkuil. Die valkuil is een voor de hand liggende vraag: ‘Als God bestaat, waarom laat Hij dit dan toe?’ ‘Waarom grijpt God niet in?’ Is God onmachtig of kan het Hem niet schelen? In beide gevallen is Hij niet meer geloofwaardig. Wat heb je aan een God die er ook niets aan kan doen of aan een God die kwaad in de zin heeft? Waarom zou je die God geloven? Waarom zou je bidden? Waarschijnlijk herkennen wij allemaal deze vragen.

Als mensen weten dat je gelovig bent of naar de kerk gaat, dan krijg je die vraag vaak voor de voeten geworpen. En anders waren we er zelf wel opgekomen. Het is ook een vraag die van binnenuit opkomt. Een ervaring waardoor je hele leven wordt ontwricht. Een ongeluk in het verkeer..... Waar was God? Waarom gaf Hij niet een rukje aan het stuur? Een fatale ziekte.....Je blijft achter in een ravage van verdriet en pijn. De corona-crisis. Je weet niet meer hoe je moet bidden.

Hooguit: ‘Mijn God, mijn God – waarom verlaat U mij? Hoe moet je bidden? Wat gebeurt er als je bidt? Worden onze gebeden wel verhoord? Tegenwoordig is er grote verlegenheid om te bidden. Dat was er ook al in de tijd van Jezus. Een van de leerlingen vroeg: ‘Heer leer ons bidden’ en Paulus schrijft ‘Want wij weten niet wat wij bidden zullen. In het gelezen gedeelte staat: ‘Maar ik verzeker jullie: wat je de Vader ook vraagt in mijn naam – Hij zal het je geven. Tot nu toe hebben jullie niets in mijn naam gevraagd, maar vraag het en je zult het ontvangen. Dan zal je vreugde volmaakt zijn’. Wat bedoelt Jezus met deze woorden? Dat Hij ons alles zal geven wat wij vragen? Nee, het gaat hier over het gebed in Zijn naam. Van dat gebed mogen we zeker zijn dat het verhoord zal worden. Het is een nieuwe manier van bidden.

Wat is dat, bidden in Jezus naam? Aan het slot van een gebed zeggen we vaak: ‘In Jezus naam, Amen.’ Het klinkt vaak als een soort formele afsluiting maar het heeft een diepere betekenis. Het betekent dat we niet in onze eigen naam, op eigen gezag, bij God komen.

De moed om ons tot God te richten hebben we niet van onszelf maar we beroepen ons op de liefde van God die Hij ons in Jezus heeft laten zien. Bij bidden in Jezus naam gaat de hemelse ruimte open. We hoeven niet met een veelheid van woorden God op andere gedachten brengen.

We hoeven God niet te beïnvloeden, want God weet al wat wij nodig hebben. Het gebed is niet een lange verbindingsweg tussen het hier en het daar ver weg. Bidden is ontdekken dat God hier al aanwezig is, in onze diepste nood, in ons diepste verdriet.

Bidden is veelmeer een daad van overgave, dat we bereid zijn ons in te zetten voor de ander en met onze mogelijkheden voor een betere wereld.

God heeft ons geluk voor ogen, God wil ons een hoopvolle toekomst geven.

Daar mogen we op vertrouwen.

In het gebed gaat het erom dat wij groeien aan onszelf, dat wij steeds meer zullen worden die we in Gods ogen al zijn.

Bidden is ons voor God uitspreken. Bidden is dat wij op andere gedachten komen. Op de gedachten van God die gericht zijn op vrede en heil voor al wat leeft. Bidden is stem geven aan onze hoop of wanhoop, aan onze blijdschap of verdriet. Het gebed wil ons troost en kracht geven. En als we ons uitgesproken hebben voor God en stil geworden zijn, dat we dan Gods nabijheid mogen ervaren, al is het maar voor een moment, misschien niet rechtstreeks, het kan ook in een ontmoeting met een ander, in de natuur of door muziek.

Jezus wil bij zijn afscheid zijn leerlingen bemoedigen. Ook al gaat Hij van hen heen, Hij zal hen nooit alleen laten. Aan het eind van deze rede zegt Jezus: 'Houd moed'. Ook voor ons mag dat gelden. De woorden die Jezus spreekt zijn woorden van troost en bemoediging. Dat we, vanuit die verwachting, blijven bidden, n zijn naam.

Kome wat komt.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk
ds. Hillegonda Ploeger